

II. správa SNB
analytický odbor

Čj.: CB-0077/223 /03-89

V Praze dne 12.10. 1989

Výtisk č. : 2.
Přílohy : 4/9

Denní situační zpráva č. 223 /89 ze dne 12.10. 1989.

K bodu 2a) : č. 1

K bodu 2b) : č. 2

K bodu 3) : č.

K bodu 4) : č. 3,4

Vyhlovena řx Fotokopie:

č.1 - OAI VOS

č.2 - DOHO

č.3 - I. ~~FNS~~ ničeno

č.4 } ~~FNS~~ ničeno

č.5 } Zničeno

č.6 - 2. "Zničeno

Náčelník II. správy SNB

2a plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

212

Výtisk č.: 1.
Počet Listů: 2.

K bodu 2a

Rozdělovnik č. 1

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ	10	
- 9. VIII. 95	DNE	PODPIS
Drechsler		

V polovině roku 1989 zahájilo velvyslanectví Velké Británie v Československu na základě údajné iniciativy čs. strany přípravu projektu MANAGEMENT TRAINING /manažerský výcvik - škola/ pro 12 čsl. odborníků z oblasti řízení ekonomiky. Z kulturního oddělení zú Velké Británie v Praze bylo rozesláno na adresy čs. podniků a institucí - vybraných pracovníků obchodního oddělení - okolo 100 dotazníků /přihlášek/ pro zájemce.

Z obdržených odpovědí diplomatičtí: velvyslanecký rada J.M. Mac GREGOR, obchodní ataše S.J. DAVEY, kulturní ataše J. POTTS a jeho asistent R. CUNNINGHAM vybrali 42 osob pro užší výběrové řízení, které se uskutečnilo v prostorách kulturního oddělení ve dnech 18.-20.9.1989. Osobní pohovory s kandidáty prováděl pracovník MARCIAL ECHENIGUE and PARTTER z Londýna profesor FLOWERDEW za přítomnosti POTTSE, Mac GREGORA a DEVYO. Za čs. stranu byl přítomen Dr. TER-MANUELIANC z Institutu řízení - Praha 1, Jungmanova ulice.

Kandidáti byli z prostředí vysokých škol ekonomického a technického směru /od asistentů až k vedoucím katedrám/, z výzkumných ústavů, z výrobních podniků a z podniků zahraničního obchodu z celé ČSSR. Průběh pohovorů byl standartní, řídil je prof. FLOWERDEW.

Po ukončení pohovorů Britové vypracovali seznam úspěšných čs. kandidátů /12 + 2 náhradníci/. Další dvě místa si bliže nezjištěným způsobem vynutili prof. MUZIKÁŘ a dr. DRECHSLER

oba z VŠE Praha. Nelze vyloučit možnost, že kandidáti kurzu byli vybráni již před konáním pohovorů.

Management Training na který britské ministerstvo zahraničních věcí vyčlenilo 20 000 £stg bude oficiálně zahájen 3.1.1990 v Cambridge. V prvé polovině osmítý-denního kurzu budou napořadu společné přednášky a seminární cvičení na univerzitě v Cambridge, zbytek pobytu budou uchazeči rozděleni do zájmových skupin dle specializace a vlastního výběru, kdy budou absolvovat exkurze a kratší stáže ve vybraných institucích. Součástí kurzu bude i prohlídka londýnských paměti hodnosti.

Poznatky byly získány dne 5.10.1989 Pramenem č. 1 a 2, jsou hodnoceny jako seriozní a lze je využít v informačním toku FMV.

Přípravám kurzu, jeho účastníkům a britským diplomatům garantujícím uvedenou akci je věnována stálá pozornost.

Výtisk č. :
Počet listů :

K bodu 2b)

Rozdělovník č. 1.

Dne 10.10.1989 se v kavárně AXA uskutečnila schůzka tzv. koordináčního výboru opozice, které ^{se} za Hnutí za občanskou svobodu / HOS / zúčastnili Rudolf BATTĚK, Ladislav LIS a Jan ŠTERN, za Československou demokratickou iniciativu / ČSDI/ Emanuel MANDLER a Bohumil DOLEŽAL a za OBRODU Věnek ŠILHÁN, Vladimír KABRNA a Václav VRABEC.

Na schůzce předložil Ladislav LIS návrh na společné prohlášení k 28. říjnu / viz příloha /, které však nebylo přijato. Důvodem byly zejména výhrady zástupců OBRODY, kteří text návrhu označili jako konfrontační s tím, že v hodnocení I. republiky vidí všechno jako bílé a naopak současnost jako zcela černou. Bylo dohodnuto, že na základě připomínek přepracují Věnek ŠILHÁN a Jan ŠTERN text tak, aby byl k dispozici již 11.10.1989 na schůzce exkomunistů u Rudolfa SLÁNSKÉHO. / výsledek této schůzky není zatím znám /. Dne 12.10.1989 se v odpoledních hodinách má sejít schůzka koordináčního výboru opozice, tentokrát již za přítomnosti zástupců CHARTY, který přepracovaný text schválí.

Ladislav LIS dále informoval přítomné o jednání na NVP v souvislosti se záměrem uskutečnit dne 28.10.1989 shromáždění na Letenské pláni. Konání tohoto shromáždění bude oznameno a v případě, že nebude povoleno na Letenské pláni uskuteční se bez povolení na pěší zóně. Současně bylo dohodnuto, že shromáždění bude mít následující program : po zahájení vystoupí některý z herců a přednese vybranou pasáž z díla ČAPKA a poté bude následovat 15 minutový projev, ve kterém bude poukázáno na potřebu navázání na tradice vzniku republiky. Projev má vyústit v požadavky

dialogu vedení s opozicí a konání svobodných voleb.

Přítomní se shodli, že jako řečník bude nejvhodnější Václav HAVEL.

Poznatek byl získán dne 11.10.1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozně přenesený a lze jej využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k zabránění schůzce koordinačního výboru opozice dne 12.10.1989 s cílem získat legalizované dokumenty o přípravách nelegálních struktur na vystoupení k výročí vzniku republiky.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 15, č. 47/2005 Sb.

V porovnání s touto bilancí první republiky je naše současná situace více než tristní. Hospodářsky beznadějně zaostáváme a s deseti nerovinutějšími zeměmi světa pomalu nesneseme srovnání. Hrozí nám ekologická katastrofa. Zdraví populace je ohroženo působem, který nemá obdobu. V mnohých oblastech kulturních jsme ztratili tradiční kontakty s Evropou a ocitáme se ve stále větší a větší izolaci. Úroveň vzdělání je až neuvěřitelně nízká. Tam, kde kdysi vládl optimismus a činorodá aktivita, panuje dnes skepse, nezájem a rezignace. Pomalu ale jistě sedostáváme do situace zemí, jež nejen že nejsou schopné pomáhat jiným, ale samy semusí obracet na vyvinutější členy světového společenství, aby jim bylo pomoženo. S pokračujícím úpadkem jsou ohroženy i sociální jistoty řadových občanů.

28. říjen je svátkem svobody. Jestliže ta se nevrátí, pak žádný těživý problém naší země vyřešen nebude. Bez svobody se ona krize, v níž se československá společnost dnes ocitla, dříve či později zmíní v katastrofu.

Naše hospodářství a životní prostředí nelze ozdravit bez radikálních změn ve skladbě průmyslu, bez přechodu od hospodaření marnotratného k hospodaření intelligentnímu a úspornému - a to zas není možné bez radikální reformy řízení, která by podnikání osvobodila z byrokratické svěrací kazajky.

Chceme-li hospodařit lépe a vůči přírodě ohleduplněji, neobejdě se to bez nepopulárních kroků i obětí. Obě ti však nemůže od občanů žádat moc, která nemá jejich důvěru. Moc bez důvěry je proto odsouzena k polovičatosti a příštipkaření.

Opravdové ozdravení poměrů může přivodit pouze vláda vzešlá ze svobodného demokratického rozhovoru a svobodných volb. Záchrana republiky není možná bez vlády národní důvěry.

28. října si tuté pravdu připomeneme.

Budeme žádat základní občanské svobody, které by v plném rozsahu zaručil nový základní zákon státu - demokratická ústava.

Budeme žádat svobodu pro politické vězně jako první a nutný krok k celospolečenskému rozhovoru.

Budeme žádat celospolečenský rozhovor jako první a nutný krok k vytvoření vlády národní důvěry, která by ukončila nynější žalostné provizórium. Která by otevřela cestu od totalitní stagnace k demokracii.

Stoupenci diktatury nám ovšem nepřestanou tvrdit, že to je cesta k neodpovědnosti a anarchii. Není však větší lži než tvrzení, že diktatura znamená pořádek. Jen se podívejme kolem sebe.

Hned při prvním výročí republiky 28. října 1919, odmítl Masaryk ^{clsun po diktatu} vpřem tří "Republikánská svoboda", řekl v závěru svého poselství Národnímu shromáždění, "možná není ještě správně chápána a z toho plynou některé vady; jsem však hluboce přesvědčen, že proti svobodě je jediný lék, více svobody a svoboda pravá."

V tomto duchu Vás zveme ke společné oslavě našeho státního svátku - svátku svobody.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle § 10 odst. 1 zákona č. 370/2004 Sb.

ZÁSAD
PETIČNÍ NAVRH ČESKOSLOVENSKÉ POLITICKÉ REFORMY.

1/ V Československu skončilo období panství politických aparátů všem našich národů, které bylo důsledkem 1. světové války, studené i mnoha našich a cizích chyb a zásahů.

Jsme na prahu nového období, ve kterém musíme vytvořit politický systém, založený na zásadě, že jen čs. lid se nejvyšším a nejméně nezávistitelným zdrojem veškeré moci v naší vlasti. Ze jen on je jediným vlastníkem nejen zákonodárné, výkonné a soudní moci, ale i moci ekonomické, informační i všech ostatních od nich odvozených.

2/ Výkon této moci může československý lid propůjčit jen těm, které tím pověřil ve svobodných volbách. Lid má právo rozhodovat o důležitých otázkách všeobecným referendem.

Uplatnění této zásad požadujeme jako základní podmínku československé politické reformy.

3/ Přechod od dosavadního systému k nové politické soustavě, založené na těchto principech bude reálně možný, jestliže budeme respektovat jednotu dou zásad. Především, že je třeba zacjovat vše pozitivní, čeho bylo u nás dosaženo a dále, že se musíme energicky oddělit od všeho, co přežilo a co dnes brzdí rozvoj našeho života.

Zachovat je třeba princip národní suverenity, respektování platných spojenecích smluv a mezinárodního práva, federativní uspořádání vztahů Čechů a Slováků, ochranu práv menšin, odstranění vykořisťování člověka a nadřazení neoprávněné moci majetku nad jeho potřeby, zabezpečení sociálních jistot, snahu o ekologizaci výroby i krajinný rozvoj, iakož i potřebné subvencování vědy, výzkumu i kultury.

Současně však žádáme úplné odstranění všech pozáustatků stalinismu, zatálených zejména v metodách tzv. normalizace, odstranění všech mocenských výsad KSČ, vytváření tzv. nomenklatury a jejího zneužívání státní moci i přisvojování si práva na pomluovačné kampaně, podvazování informačních toků, reglementace shromažďovacího práva a pod. Jsme proti shovívavosti k korupci a korupčním klanům, proti přidělování neoprávněných politických a sociálních výhod dle politického kliče a omezování svobod zabezpečených mezinárodními smlouvami.

4/ Proměnu současného stavu nelze očekávat od dnešního národního shromáždění, které u našeho lidu postrádá potřebnou morální autoritu, neboť vzešlo z voleb uskutečněných starým stalinisticko-normalizačním způsobem. Toto Nár. shromáždění může proto vypracovat a jako alternativu do lidového referenda předložit návrh nového volebního zákona, pouze kterého pak proběhnou svobodné volby. Takovéto referendum požadujeme.

5/ Způsoby, kterými se budou uskutečňovat svobodné volby budeme v blížích desíletích rozvíjet. Avšak už jejich zářejší podoba musí umožnit nejen svobodnou volbu jednotlivých osob z více kandidátů, ale i výběr mezi koncepcemi a variantami budoucího vývoje. Vedle současné, KSC bude nutné bud uskutečnit obrodu již existujících stran, nebo umožnit vytvoření strany či stran nových. Zádáme svobodu shromažďování a spolcovení.

6/ Politická reforma vzešlá z vůle lidu je neodmyslitelnou podmínkou uspěchu i ekonomické reformy, na které trváme a to i za cenu, že bude k obnovení ekonomického dynamismu treba přinést dočasné oběti. Podmínkou však je, že i tato ekon. reforma musí být všem veřejnou, podrobovat se neustálé oponentu svobodné vědy, ale i dohledu demokraticky zvolených zástupců lidu a výrobních kolektivů.

7/ Základní myšlenkou i způsobem reformy našeho politického systému by měla být zásada celonárodního smíření, vrátit drobná politická kultury, ovzduší tolerance, ochoty ke kompromisu, respektu k jinak smýšlejicím, i zodpovědné využití svobody slova a projevu. V minulosti budiž řečená plná pravda. To však by v žádném případě nemelo sloužit k jitření starých ran, pomstychtivým kampaním, z níž by mohly vzejít nové osobní tragedie a neštěstí. Prokážme, že jsme národy, hodnými odkazu Husa, Komenského, Stúra, Masaryka, Svermy.

FEBRÚR 1989. Společenství politických iniciativ.

K bodu 4

ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ		Výtisk č.: 2
- 9. VIII. 95 DNE	PODPIS	<i>Ovacek</i>

Rozdělovník č. 1

K uvádění tzv. tresorových filmů v čs. distribuci bylo ve dením čs. kinematografie rozhodnuto, že jako první bude uveden již v prosinci 1989 film Jiřího KREJČÍKA "Svatba jako řemen", ve kterém jednu z hlavních rolí hraje herc, čs. emigrant Pavel LANDOVSKÝ. Jedná se o satirickou komedii na 50 léta. Dále je to film "Skřivánci na nitích", režiséra Jiřího MENZLA a film "UCHO", režiséra Karla KACHYNI. Poslední snímek odhaluje "praktiky" čs. kontrarozvědky v 50. letech, kde vysocí funkcionáři /hraje BRZOBOHATÝ, BOHDALOVÁ/ jsou pronásledováni státní policií, včetně odposlechu, sledování a pod. Další filmy jako např. "EZOP", "O slavnosti a hostech", "Stud" a "Konec srpna v hotelu Ozon", budou uvedeny začátkem roku 1990. Někteří pracovníci čs. kinematografie vyjadřují obavy o určitém záměru celé akce z hlediska období její realizace, která proběhne v před - sjezdovém termínu. Tato skutečnost může navodit určité tendenční snahy, s cílem aktivizovat nepřátelské síly nejen v oblasti čs. kultury, ale rovněž "utvářet" celkové veřejné mínění.

Poznatek byl získán dne 5. 10. 1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozní a lze jej využít v informačním toku FMV.

Bude informován ústřední ředitel čs. filmu. Situaci je nadále věnována pozornost.

226

Výtisk č.: 1

K bodu 4

Rozdělovník č. 1

Mezi komunisty a dalšími pracovníky ve s.p. Stavební geologie Praha se projevují určité obavy o další vývoj politické situace v ČSSR, zejména, aby v ČSSR nevznikla situace jako je v MLR a PLR. Komunisté pochybují o správnosti současné politické linie ÚV KSČ, kritizují zásobování obchodní sítě, kde vidí stále se zhoršující situaci, hlavně v oblasti spotřebního průmyslu. Poukazují i na to, že se značně rozrostla síť veksláků, kteří mají k dispozici různý druh prodejního zboží.

Poznatek byl získán dne 4. 10. 1989 Pramenem č. 1, je hodnocen jako seriozně přenesený a lze jej využít v informačním toku FMV.

Situaci ve s.p. Stavební geologie je nadále věnována pozornost.

ARCHIV
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle § 3 zák. č. 412/2005 Sb.

224